
Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2015

---

1 Ansvarsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Ansvarsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är enligt 10 kap. 8 § i kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om ansvarsnämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 14 kap. i kyrkoordningen. Ansvarsnämnden har att utifrån bestämmelserna i 8 kap. 8 § i kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval. Ansvarsnämnden ska vidare, enligt 30 kap. 7 § i kyrkoordningen, pröva frågor om biskopars rätt att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden fastställde i inledningen av sin verksamhet en arbetsordning vari bl.a. regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

1.2 Ansvarsnämndens ledamöter och ersättare

Ansvarsnämnden ska enligt 14 kap. 2 § i kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorexamen, en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot i ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet och en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet. För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot.

Ansvarsnämnden har under 2015 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

Lagmannen Robert Schött, ordförande, kyrkoherden teol. dr Ingemar Söderström, domkyrkokaplan teol. dr Thomas Stoor och fil. dr Elisabeth Engberg.

Ersättare

F.d. lagmannen Fredrik von Arnold för Robert Schött, kyrkoherden teol. dr Carin Åblad Lundström för Ingemar Söderström, prosten Karl-Gustav Sjögren för Thomas Stoor och professor Eva Forssell-Aronsson för Elisabeth Engberg.

Sekreterare

Rådmanen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under 2015 har nämnden sammanträtt sju gånger, varav fyra har varit telefonsammanträden. Sammanträdena har ägt rum den 20 februari, 29 maj och 4 september i Uppsala samt den 27 mars, 28 september, 9 november och 9 december per telefon.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 14 kap. 2 § fjärde stycket i kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden. Sekreteraren anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med ansvarsnämndens ordförande – fastställer ersättning för sekreterarens arbete.

Ansvarsnämnden, som inte avses bedriva någon egen löpande tillsyns- eller utredningsverksamhet, har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för ansvarsnämndens verksamhet har för budgetåret 2015 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämndens sekreterare biträtts av planeringssekreteraren Karin Bohlin, kyrkorättsavdelningen.

Ansvarsnämnden har en egen hemsida som uppdateras genom kyrkokansliets försorg (www.svenskakyrkan.se/ansvarsnamnden).

2 Ansvarsnämndens inriktning och effektmål

Ansvarsnämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

3 Inkomna och avgjorda ärenden

Under året inkom 18 ärenden. 13 av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, ett avsåg behörighetsprövning inför biskopsval, två avsåg remisser och tre var av administrativ karaktär. Nämnden avgjorde under året tolv av dessa ärenden samt tre ärenden som inkom under 2014.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Antalet inkomna ärenden var dubbelt så många som under 2014. Det finns skäl att anta att antalet ärenden under 2016 kommer att bli något mindre i förhållande till antalet ärenden 2015.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Ansvarsnämnden har under året uppmärksammat att användandet av sociala medier har påverkat anmälningsärendenas karaktär. Vissa sådana ärenden har föranletts av biskopars tillsynsåtgärder med anledning av prästers uttalanden i och användande av sociala medier medan andra har föranletts av biskopars användande av dessa medier. Uttalanden har i en del fall misstolkats vilket har fått negativa konsekvenser, såväl för berörda parter som för Svenska kyrkan i stort. Förhållandet har även uppmärksammat av biskopsmötet och av Svenska kyrkan på nationell nivå. En policy för användning av sociala medier i tjänsten antogs redan 2011 och har därefter uppdaterats. Ansvarsnämnden anser det vara av vikt att följa utvecklingen på området.

Ansvarsnämnden har under året även haft anledning att beröra frågan om hanteringen av ärenden där präster har ansökt om att återfå behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, i fall då prästen tidigare på egen begäran har förklarats obehörig. Nämnden konstaterar att en översyn av det nuvarande regelsystemet pågår genom initiativ inom kyrkokansliet.

Ansvarsnämnden konstaterar vidare att tillsynsuppdraget avseende biskopar är delat mellan nämnden och biskopsmötet. Nämnden avser att under 2016 sammanträffa med biskopsmötet för att diskutera gränsdragningsfrågor och andra frågor kring det delade tillsynsuppdraget.

Ansvarsnämnden ser, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 9 juni 2016

Robert Schött
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare